

POMM1002
Johdatus monialaisiin opintoihin:
Yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen
osaaminen

EP-ryhmät syksyllä 2023

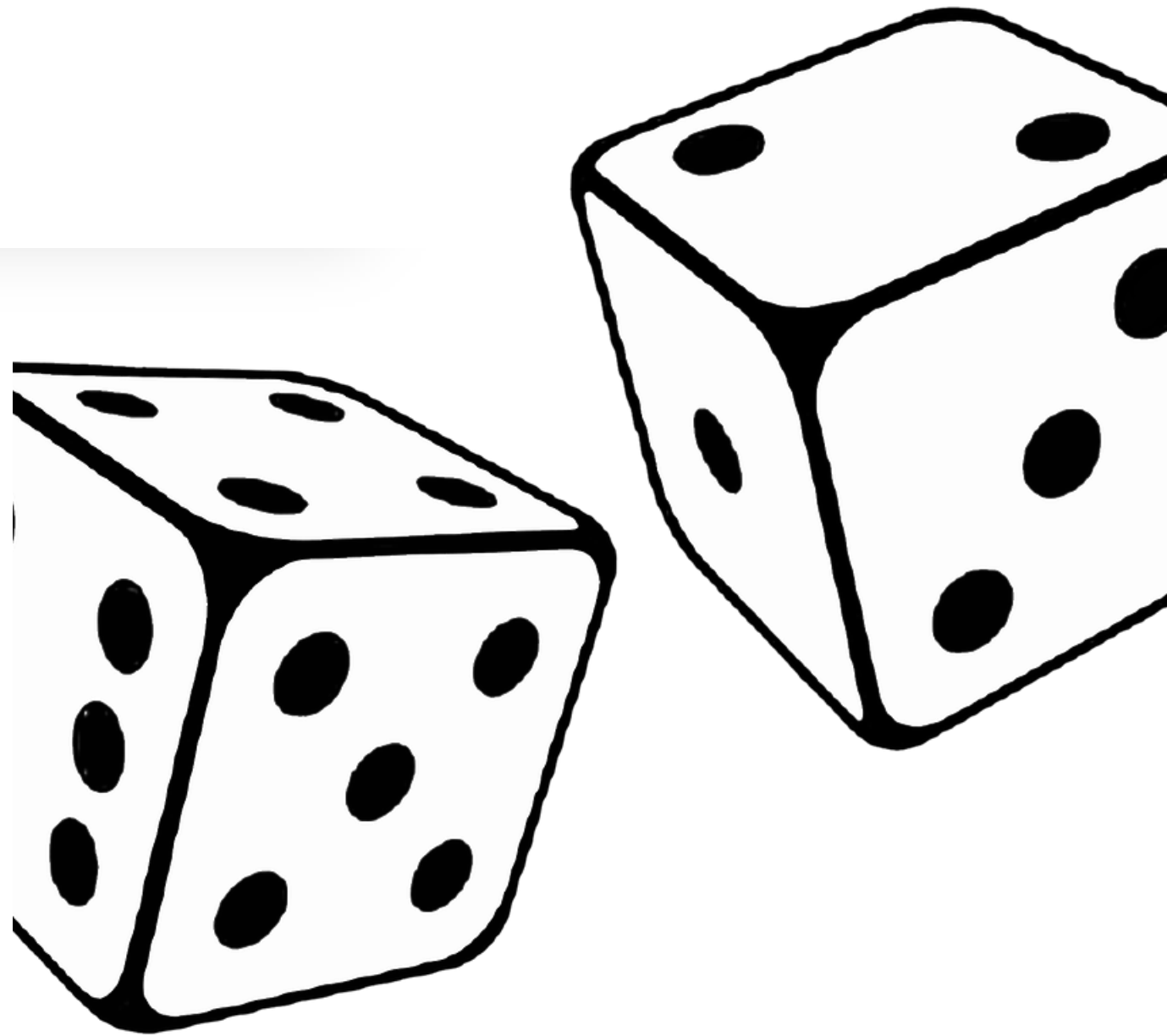
johanna.kainulainen@jyu.fi

Olenko ainoa,
joka...

Matin luennoilta...

- ykkönen = minuun osui ja upposi
- kakkonen = oivalsin
- kolmonen = olisin toivonut enemmän aikaa /olisin halunnut kuulla lisää
- nelonen = vien luennoilta "viemisinä kotiin"
- vitonen = tämä puudutti
- kutonen = vapaa sana

Yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen osaaminen

Ymmärrät kasvatus- tai oppimisyhteisöt paikallisiin yhteisöihin ja niiden normeihin ja arvoihin kytkeytyvinä instituutioina, joihin vaikuttavat myös laajemmat yhteisölliset ja yhteiskunnalliset rakenteet ja reunaehdot. Kykenet tunnistamaan ja kriittisesti arvioimaan poliittisten, kulttuuristen, taloudellisten ja historiallisten tekijöiden vaikutuksia oppimiseen, oppilaisiin ja opetukseen sekä koulutuksen tasa-arvoisuuteen. Sinulla on taito tunnistaa ja kehittää kasvatusta ja kasvatusyhteisöjä koskevia arvoja ja käytänteitä.

Yhteisöllistä ja yhteiskunnallista osaamistasi voit tarkastella mm. seuraavien kysymysten avulla:

- Millaisiin poliittisiin, kulttuurisiin, taloudellisiin ja historiallisiin raameihin perustan toimintani opettajana?
- Millaiseen koulutusta tai kasvatusta koskevaan keskusteluun olet viime aikoina kiinnittänyt mediassa huomiota? Millaisen kuvan keskustelut luovat koulusta ja/tai kasvatuksesta?
- Opettaja on aina yhteiskunnallinen vaikuttaja - millainen yhteiskunnallinen vaikuttaja sinä olet?
- Mitkä yhteisön käytänteet ja säännöt herättävät minussa kysymyksiä tai kummastusta?
- Millaisia ennakkoluuloja, oletuksia, asenteita ja epäoikeudenmukaisia käytänteitä tunnistan kouluinstituution tasolla?
- Miten koulu- ja luokkayhteisö vaikuttavat omaan toimintaani ja miten minä vaikutan niihin?
- Miten koulu ja koulutus voivat rakentaa yhteiskuntaa ja tulevaisuutta?
- Millaista maailmaa kohti vien oppilaitani?
- Millainen on unelmieni koulu ja millaisia tekoja olen valmis tekemään sen eteen?

Lähteitä yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen osaamisen tarkasteluun mm.:

- Ahonen, S. 2003. Yhteinen koulu – tasa-arvoa vai tasapäisyyttä? Tampere: Vastapaino.
- Järvinen, K. & Kolbe, L. 2012. Luokkaretkellä hyvinvointiyhteiskunnassa. Nykysukupolven kokemuksia tasa-arvosta. Helsinki: Kirjapaja.
- Salminen, J. 2012. Koulun pirulliset dilemmat. Helsinki: Teos.

Euroopan neuvosto on määritellyt 20 kompetenssia, jotka ovat demokratian ja sen kehittämisen perusta.

Pohtikaa kahdella ensimmäisellä luennolla esitettyjä asioita vasten, mitkä kompetenssit kaipaavat eniten kehittämistä suomalaisessa koulussa (valitkaa kaikista neljästä laatikosta yksi).

Millaisia muutoksia kehittäminen koululta edellyttää?

Lue lisää:

- http://www.oph.fi/download/182479_rakentavaa_vuorovaikutusta.pdf
- <https://www.coe.int/en/web/education/competences-for-democratic-culture>

Kulttuuri- ja demokratiaosaamisen 20 osatekijää

Arvot

- ihmisarvon ja ihmisoikeuksien arvostaminen
- kulttuurisen moninaisuuden arvostaminen
- demokratian, oikeusjärjestyksen, oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden ja oikeusvaltion arvostaminen

Asenteet

- kulttuurista toiseutta ja muunlaisia uskomuksia, maailmankatsomuksia ja käytäntöjä koskeva avoimuus
- kunnioitus
- kansalaisasenne
- vastuu
- minäpystyvyys
- epävarmuuden sietokyky

Osaaminen

Taidot

- itsenäiset oppimistaidot
- analyyttiset ja kriittiset ajattelutaidot
- kuuntelu- ja havainnointitaidot
- empatia
- joustavuus ja sopeutumiskyky
- kielelliset, viestinnälliset ja monikielisyystaidot
- yhteistyötaidot
- konfliktinratkaisutaidot

Tieto ja kriittinen ymmärrys

- tieto ja kriittinen itseymmärrys
- tieto ja kriittinen ymmärrys kielestä ja viestinnästä
- tieto ja kriittinen ymmärrys maailmasta: politiikka, laki, ihmisoikeudet, kulttuuri, kulttuurit, uskonnot, historia, joukkoviestimet, taloudet, ympäristö, kestävyys

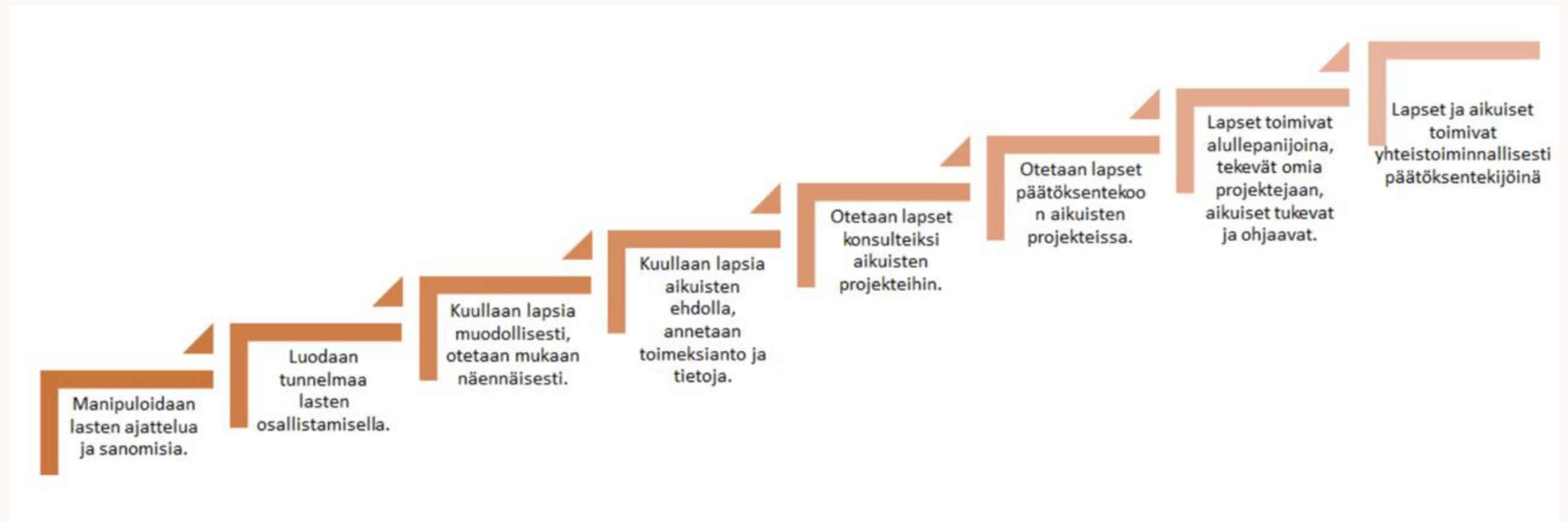
Millainen paikka
suomalainen koulu on?

Koulun puheavaruudet

(Rinne & Salmi 1998; Suoranta 2003)

	Kurin koulu	Kilpailun koulu	Yhteistyön koulu
Sosiopoliittinen ulottuvuus	Kuri ja käytöstavat Perinteiset arvot Nostalgia	Työelämävetoisuus Yrittäjäyys Yksilöllisyys	Yhteisöllisyys Oikeudenmukaisuus Toivo
Pedagoginen ulottuvuus	Opettajajohtoisuus Oppiainejakoisuus	Konstruktivismi Yksilöllinen oppiminen	Yhteistoiminnallisuus Ongelmalähtöisyys

Osallisuus koulussa – onko sitä ja missä muodossa?

Osallisuuden portaat (Hart, 1992; Turja 2011)